

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Komite Levekår		
Kommunestyret		

Sak angående kommunal kontantstøtte

Rådmannens forslag til vedtak/innstilling:

Stjørdal kommune innfører ikke kommunal kontantstøtte.

Vedlegg:

Tilbakemelding ang kommunal kontantstøtte jfr JP 17

<https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/statistikker/inntbarn/aar/2015-06-11>

Svar på spørsmål til foresatte i forbindelse med utredning av kommunal kontantstøtte for barn uten rett til barnehageplass i 2016

Svar på spørsmål til foresatte i forbindelse med utredning av kommunal kontantstøtte

Saksopplysninger:

Saken ble utsatt i Komite Levekår 07.06.16 og senere utsatt i kommunestyret 15.09.16 for grundigere budsjettmessig utredning.

Saken er åpnet på nytt og det er fremkommet nye opplysninger som det refereres til.

Sak pr.mai 2016:

Rådmannen ble i kommunestyremøtet 16.mars 2016, bedt om å utrede i hvilken grad foreldre ville benytte seg av kommunal kontantstøtte dersom dette var en mulighet, i stedet for å benytte barnehage for barn født høsten 2015. Kontantstøtten fra kommunen er antydnet til kr 2000 pr. måned, fram til neste barnehageår, for de som ikke hadde rett til barnehageplass.

For å få svar på om kommunal kontantstøtte på kr 2000 pr. måned for barn uten rett til plass er aktuelt, ble det sendt ut et brev for å undersøke blant de som søkte om barnehageplass fra høsten 2016. Det ble sendt brev til 47 foreldre som har barn født i den aktuelle perioden fra 1. september til 31. desember.

Spørsmålet som ble stilt var:

Hadde kommunal kontantstøtte på kr 2000 pr. måned vært aktuelt for din familie, i stedet for barnehageplass for barnet født etter 31.august 2015?

6 svarte på spørsmålet. 3 svarte at de ville valgt kontantstøtte. 3 svarte at de ikke ville valgt kontantstøtte. Fem svar er lagt ved saken.

Vurdering:

Det kom inn svært få svar på undersøkelsen. Dette kan bety at spørsmålet ikke var relevant for foreldre fordi de ikke vurderer kontantstøtte, eller at det er andre ting som spiller inn.

Det er svært vanskelig å si om foreldre kunne valgt kontantstøtte ut fra denne undersøkelsen. En kan anta at valg av barnehage kommer først, ut fra at mange søker barnehage svært tidlig.

Mange husholdninger er avhengig av to inntekter for å kunne klare de økonomiske utfordringene i dagens samfunn. Det kan se ut som at de fleste av de som har søkt barnehageplass i Stjørdal kommune gjør det ut fra at dette er det alternativet de ønsker.

Det andre aspektet ved denne utredningen er at mange barn født etter nyttår også får plass i barnehage. Stjørdal kommune må betale ut tilskudd til de barnehagene som gir tilbud til barn født på våren. Barnehagen har rett på mer tilskudd fra ny telledato, eller dersom det er stor aktivitetsendring. Dersom Stjørdal kommune skal vurdere kontantstøtte for gruppen barn født nært årsskiftet på høsten, vil det også være mest hensiktsmessig å vurdere dette for de som er født på våren, om det skal ha noen effekt. Alle disse vil ha rett på barnehageplass neste opptak i august.

Spydeberg kommune er en av de kommunene i Norge som utbetaler kommunal kontantstøtte. De gir kontantstøtte til barn fra 24 måneder og til grunnskolealder. Ingen kontantstøtte til barn fra 12 mnd. til 24 mnd. som kan motta kontantstøtte fra NAV. Fra fylte 24 måneder, får alle som søker, kr 6000 dersom barnehageplass ikke benyttes. Det er en nedtrapping av kontantstøtte etter barnehageplassens størrelse. Det som ikke omtales i den forbindelse, er om foreldre da benytter dagmamma eller andre former for barnetilsyn i stedet.

Ny behandling nov.2016:

Det er vanskelig å si effekten av kommunal kontantstøtte fordi Stjørdal kommune har tilgjengelige barnehageplasser for aldersgruppen. Det må sikres at de som får barnehageplass sier opp sin avtale om kommunal kontantstøtte den dagen de takker ja til barnehageplass, slik at kommunen ikke betaler ut tilskudd både for barnehageplass og for kommunal kontantstøtte. Det er usikkert om foreldre vil benytte kommunal kontantstøtte framfor barnehageplass. Etter spørreundersøkelse i mai kan det virke som foreldre ønsker barnehageplass framfor kommunal kontantstøtte.

Nasjonal kontantstøtte

Etter 1.august 2016 får foreldre 6000kr. i kontantstøtte om de er hjemme med barn inntil 23 måneder. Barn som har plass i barnehage mer enn 20 timer får ingen kontantstøtte. SSB tallene fra 2015 viser at overføring av kontantstøtte til foreldre nasjonalt er gått ned med 27,1% fra 2013/14. På bakgrunn av dette kan det se ut som foreldre ønsker barnehageplass framfor kontantstøtte dersom dette er en mulighet.

Lov om kontantstøtte til småbarnsforeldre

§7. Kontantstøttens størrelse og utbetaling.

Kontantstøtte ytes med de beløp som fastsettes av Stortinget.

Det ytes full kontantstøtte dersom barnet ikke gjør bruk av barnehageplass som det ytes offentlig driftstilskudd for.

Dersom barnet gjør bruk av barnehageplass som det ytes offentlig driftstilskudd for, og det er skriftlig avtalt redusert oppholdstid til og med 19 timer per uke, ytes kontantstøtte med 50 prosent av full kontantstøtte. Det ytes ikke kontantstøtte hvis det er avtalt oppholdstid på 20 timer eller mer per uke.

Bestemmelsen i tredje ledd gjelder ikke i tilfeller hvor foreldrene har inngått avtale om deling av kontantstøtte etter § 9 andre ledd.

§ 8. Støtteperiode

Kontantstøtte ytes fra og med kalendermåneden etter at rett til kontantstøtte inntreer, til og med den kalendermåned rett til kontantstøtte faller bort. Kontantstøtte ytes likevel ikke lenger enn til og med kalendermåneden før barnet fyller 2 år.

Kontantstøtte gis for opptil tre måneder før den måneden da søknad ble framsatt, dersom vilkårene for rett til støtte var oppfylt i denne perioden.

Det gis maksimalt støtte i 11 måneder.

Kommunal kontantstøtte

Det må være tydelig for innbyggerne hvem som har rett på kommunal kontantstøtte etter søknad. Om det skal gjelde for alle barn som blir 13 måneder, eller om det skal gjelde for de som er født etter en dato, for eksempel 1. september og fram til årsskiftet. Om det skal gjelde fram til neste hovedopptak (august året etter), eller hvordan dette skal reguleres. Noen vil velge kontantstøtte lengst mulig for sitt barn. De som er født i november kan da velge kontantstøtte fram til oktober dersom barnet fyller 2 år i november, og ikke ta imot tilbud om barnehageplass i august når barnet har rett på plass.

Fordi barnehageåret starter i august, og ansettelse gjøres i løpet av sommeren, kan det erfaringsmessig være vanskelig å rekruttere kompetent personale i løpet av høsten.

Det som i stor grad er kostnadsdrivende for Stjørdal kommune er at de som er født etter årsskiftet får barnehageplass. Det må derfor gis tilbud om kommunal kontantstøtte for de som fyller 13 måneder over nyttår og fram til de er 23 måneder.

Nasjonal ordning

Dersom et barn får barnehageplass mister de den nasjonale kontantstøtten ved at rådmannen sender kontantstøtterapport fra OPPAD (system for registrering av barn i barnehage) til NAV om barn som har fått barnehageplass hver måned.

Kommunal kontantstøtte

Det er ikke mulig å ta ut noen rapport i forhold til kommunal kontantstøtte. Rådmannen vil da måtte lage et eget system for søknad, registrering og oppfølging av kommunal kontantstøtte.

Foreldre kan søke og få tilbud om barnehageplass i nabokommuner, og samtidig motta kontantstøtte i Stjørdal kommune.

Eksempel: Ett barn født i november bor i Stjørdal kommune og får plass i privat barnehage i annen kommune. Foreldrene mottar kontantstøtte fra Stjørdal kommune, og har barnehageplass i nabokommune. Stjørdal kommune vil få regning fra nabokommunen på tilskudd for barn med plass i privat barnehage.

Det må lages et system for å kontrollere at de som får kommunal kontantstøtte ikke kan ha barnehageplass i egen eller i andre kommuner. Det vil by på utfordringer å lage et system som

fanger opp de som mottar barnehageplass i nabokommuner, da vi mottar rapporter to ganger pr.år fra kommuner gir barnehageplass til barn folkeregistrert i Stjørdal kommune.

Kontantstøtte for barn med innvandrerbakgrunn

Det som framkommer i NOU 2010:7 :*OECD (2009) fremhever på sin side særlig to mulige økonomiske årsaker til at antallet minoritetspråklige barn i barnehage er lavere: Kontantstøtte og høy foreldrebetaling.*

Stjørdal kommune har stor deltakelse i barnehagen av barn fra foreldre med innvandrer bakgrunn. Kommunal kontantstøtte kan være med på å gi mødre i disse familiene et økonomisk tilskudd som er ønskelig ut fra familiens økonomi, men som ikke er ønsket ut fra et inkluderingsperspektiv.

Utdanning har stor betydning.

Det er ønskelig å utjevne sosiale forskjeller med å gi foreldre tilbud om barnehageplass. *Foreldres utdanningsnivå har vist seg å ha betydning for om foreldre velger barnehage eller kontantstøtte for barna sine. Tidligere analyser har vist at andelen barn som mottar kontantstøtte, synker med foreldrenes utdanningsnivå (Bakken og Myklebø 2010, [Moafi og Bjørkli 2011](#)). Dette gjelder også foreldre med innvandrerbakgrunn*

Andre kommuner med kommunal kontantstøtte:

Randaberg kommune har innført kontantstøtte til barn mellom 1 og 2 år. Begrunnelsen er at de ikke har nok barnehageplasser til å gi tilbud til de som fyller 1 år ut over året. Dersom det blir ledig plass får barn plass i barnehage. Randaberg kommune tilbyr en kommunal kontantstøtte på 1000kr.pr.måned pr.barn.

Kristiansand kommune har innført kontantstøtte til barn mellom to og tre år som ikke har barnehageplass og er bosatt i Kristiansand kommune. Det er 4000kr.pr.måned pr.barn.

Barn født etter 1.september 2015 med plass i barnehage i Stjørdal kommune.

Pr. 21.11.16 har 43 barn født etter 1.september 2015 plass i barnehage. Det er 5 barn født i 2016 med plass i barnehage pr.21.11.16. For disse barna betaler Stjørdal kommune tilskudd fra høsten 2016. Barn født mellom 1.september og 30.oktober har rett på plass slik bestemmelsen er nå, men saken var aktuell på et tidspunkt da disse barna ikke hadde rett på plass, og kommunen ikke fikk tilskudd for disse barna i rammetilskuddet fra staten til kommune.

I 2015 var det 261 fødte i Stjørdal kommune.

Dersom alle barna født i 2015 skulle få kommunal kontantstøtte på 2000kr. ville det blitt

Antall barn	Kr.pr.måned	Antall måneder	Til sammen pr.år
261	2000	11	5 742 000 kr.
	52200		

Det ville i tillegg påløpe kostnader i forhold til saksbehandling og oppfølging i forhold til vedtak og opphør av vedtak dersom det kom tilbud om barnehageplass.

Ikke alle har søkt om barnehageplass fra de fyller 1 år. Det er 48 barn med plass i barnehage som etter søknad har fått plass.

Det kommunale tilskuddet for hvert barn 0-2 år er i 2016: 191 434 kr.pr.år + kapitaltilskudd til private barnehager. Kr.15 952 pr.måned.

Tilskudd pr.måned	Antall barn	Antall måneder	Tilsammen
15 952kr.*	261født i 2015	12	= 49 961 664kr. + kapitaltilskudd
15952 kr.*	48 barn med plass i barnehage	12	= 9 188 832 + kapitaltilskudd

Dersom 24 av disse 48 barna hadde tatt imot kommunal kontantstøtte ville utgiften for Stjørdal kommune bli:

$$2000kr. *24*11 = 528 000 \text{ pr. år.}$$

For at kommunal kontantstøtte skal bli et reelt tilbud bør dette være et tilbud til alle med fødselsdato innenfor et år fra måneden etter de fyller 13 måneder og fram til måneden før de fyller 23 måneder, på lik linje med nasjonal ordning.

Vurdering etter ny behandling november 2016.

Foreldre

Kommunal kontantstøtte kan gi foreldre en valgmulighet fordi det gis et tilskudd pr. måned fra 13 måneder og fram til barnet fyller 23 måneder. Barn av høyinntektsfamilier kan nyte godt av å være hjemme de to første årene med en av foreldrene. Erfaringer fra nasjonal kontantstøtte ordning har vist at det i de fleste tilfeller er mor som er hjemme med barnet. Ofte på grunn av at mor har lavest inntekt.

Mange foreldre vil likevel velge barnehageplass før kommunal kontantstøtte fordi småbarnsforeldre er i en livsfase med investeringer og store utgifter, og er avhengig av større inntekt enn kontantstøtten for begge foreldre. SSB's tall viser at 27% flere foreldre valgte bort kontantstøtte i 2013/14.

Barn av innvandrere foreldre som ønskes inn i samfunnslivet kan velge kommunal kontantstøtte for å få et tilskudd til familieøkonomien. Dette er ikke ønskelig ut fra et inkluderingsperspektiv, og heller ikke ut fra at Norge trenger folk i jobb for å være bærekraftig i framtida.

Kontantstøtte ble utbetalt for 45 prosent av barn med innvandrerbakgrunn og for 16 prosent av barn uten innvandrerbakgrunn. Dette er en svak økning på 1 prosent fra 2014 blant dem med innvandrerbakgrunn. (SSB)

Kommuneøkonomi

Ut fra et økonomisk perspektiv vil det gi mindre utgifter til kommunen dersom mange velger kommunal kontantstøtte for barn i alderen 13 til 23 måneder i første omgang.

Det er usikkerhet rundt hvor mange som vil velge kommunal kontantstøtte framfor barnehageplass. Spørreundersøkelsen i mai viste at det ikke var stort engasjement rundt saken. En kommunal kontantstøtteordning vil medføre ekstra administrasjon til behandling av søknader, oppfølging og kontroll av de som mottar kontantstøtte.

Konklusjon:

Stjørdal kommune innfører ikke kommunal kontantstøtte.

